

Side seer Udvalget heller ikke nogen Grund til aldeles at affjære denne Ordning af Sagen, som maatte under visse Forhold kunde anbefale sig som hensigtsmæssig, men man anseer det for rigtigst at give Kongen eller, hvor han ikke afgjør Sagen, Rigsdagen frit Valg imellem en enkelt Mandts Bestikkelse til Rigsforstander og et af flere Personer bestaaende Rigsforstanderskabs Indsættelse.

I Lovforslagets § 4 hedder det, at naar der er Anledning til at frygte, for, at Thronfølgeren ved Kongens Død vil være umyndig, træffer Kongen Bestemmelse om Regjeringens Førelse ved en Regent eller et Regentskab, og kun hvis Kongen i det her nævnte Tilfælde døer, uden at have truffet nogen saadan Bestemmelse, sammenkalder Rigsdagen o. s. v. Denne Regel afviger deri væsentlig fra Grundloven af 5te Juni 1849 § 11, at det overlades til Kongen alene at træffe Bestemmelse om Formynderregjeringen, hvorimod Grundloven af 1849 foreskriver, at Saadant skal ske ved Lov, altsaa af Kongen og Rigsdagen i Forening, og hvis saadan Lov ikke er given ved Kongens Død, sammenkalder Rigsdagen o. s. v. Udvalget skjønner ikke rettere, end at det bestemt maa fastholdes, at Folkerepresentationen altid bør medvirke i det her omhandlede Tilfælde.

Indsættelsen af en Formynderregjering, som muligens kan komme til at styre Riget i mange Aar efter Kongens Død, er en Foranstaltning af saa gjennemgribende Vigtighed for Landet og Folket, at det vil staae som en besynderlig Anomalie i en lovrigt fri Forfatning, om Folkets lovmæssige Organ ikke skulde kaldes til at deeltage i denne Sags Afgjørelse. At Kongen selv kan indsætte Regent eller Regentskab, naar han ved Sygdom eller Vortreise er hindret i at føre Regjeringen, er en ganske anden Sag, hvorfra der ikke kan sluttes til det heromtalte Tilfælde; deels vil der i Reglen da kun være Tale om en kortere Tid, deels skal den indsatte Regent føre Regjeringen for Kongen og i hans Navn, medens her er Tale om at indsætte en Regent eller et Regentskab til at regjere efter Kongens Død og i hans Efterfølgers, ikke i hans Navn. Denne Fremgangsmaade, at Kongen ved et Slags Testament an-

ordner Formynderregjeringen for sin umyndige Efterfølger, var i ældre Tider ikke usædvanlig, især i absolute Monarchier, jvf. vor danske Kongelov 1665 Art. 9, men den er vistnok ganske usædvanlig i virkelig constitutionelle Forfatninger af nyere Oprindelse. I vore Nabolande Sverrig og Norge skal der endog ifølge Rigsacten af 1815 § 6 ikke træffes nogen Bestemmelse om Formynderregjeringen for Efterfølgeren, medens Kongen lever; men først efter hans Død, naar Tilfældet er indtraadt, tage begge Landes Repræsentationer i Forening den fornødne Bestemmelse. Kongen kommer saaledes slet ikke til at udøve nogen Indflydelse paa Sagens Afgjørelse, og det var endog i den svenske Regjeringsform af 1809 Art. 93 udtrykkelig udtalt, at Rigets Stander skulde vælge Formynder uden Hensyn til Testament, som af den afdøde Konge maatte være efterladt. Efter den belgiske Forfatning Art. 81 synes det heller ikke, at nogen Bestemmelse om Formynderregjering skal træffes i Kongens levende Live, hvorimod Kamrene, naar Tilfældet er indtraadt, i forenet Samling træffe Afgjørelsen. I andre Forfatninger er Forholdet ordnet saaledes, at Formynderregjeringen for Efterfølgeren ordentligvis skal søges anordnet i Kongens levende Live ved Lov, og kun hvis Kongen døer, uden at saadan Lov er given, har Repræsentationen alene at træffe Bestemmelse, jfr. saaledes den hollandske Forfatning Art. 41, den preussiske Forfatning Art. 57. Paa denne sidste Maade, som er os bekendt fra Grundloven af 1849, forekommer det Udvalget, at Sagen bør ordnes. Det vil vistnok i Reglen være det Heldigste, at Bestemmelsen om Formynderregjeringen træffes, medens Kongen endnu lever, forinden Tilfældet er indtraadt, og det vil have sin store Betydning, at Kongen, som staaer over Partierne i Landet, og som maa ventes at ville bære den oprigtigste og den kyndigste Omsorg baade for Rigets og for Thronfølgerens Vel, sætter Sagen i Bevægelse og har den vigtigste Stemme ved Afgjørelsen, og kun hvor Døden har overrasket Kongen, uden at Bestemmelse er taget, drives man ved Nødvendigheden til at lægge Afgjørelsen udelukkende i den forenede Rigsdags